

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

20 ianuarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Valeriu Doagă
Dumitru Mardari, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de avocatul Dobre Lilia în interesele Mariei Companieț, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Chisnenco Svetlana împotriva Direcției Generale Economie, Reforme și Relații Patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău, Primăriei și Consiliului mun. Chișinău, Mariei Companieț și ÎS „Cadastru” privind anularea actului administrativ, declararea nulității actului juridic, radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2015, prin care a fost suspendat procesul,

C O N S T A T Ă:

La 17.09.2013, Chisnenco Svetlana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale Economie, Reforme și Relații Patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău, Primăriei și Consiliului mun. Chișinău, Mariei Companieț și ÎS „Cadastru” privind anularea actului administrativ, declararea nulității actului juridic, radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 16 februarie 2015, acțiunea înaintată de Chisnenco Svetlana a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 16.03.2015, Chisnenco Svetlana a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 16 februarie 2015 cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 08.06.2015, avocatul Savva Alexandru în interesele Svetlanei Chisnenco a depus cerere de suspendare a procesului, în legătură cu decesul apelantei Chisnenco Svetlana, pînă la stabilirea cercului de moștenitori.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2015, a fost suspendat procesul civil la apelul declarat de reprezentantul Savva Alexandru în interesele Svetlanei Chisnenco, împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 16 februarie 2015, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Chisnenco Svetlana împotriva Direcției Generale Economie, Reforme și Relații Patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău, Primăriei și Consiliului mun. Chișinău, Mariei Companieț și ÎS „Cadastru” privind anularea actului administrativ,

declararea nulității actului juridic, radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată, până la determinarea succesorului în drepturi al persoanei ieșite din proces.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a aplicat prevederile art. 260 alin. (1) lit. a) CPC, menționând că prin certificatul constatator al decesului nr. 80 din 02.06.2015, se constată decesul apelantei Chisnenco Svetlana.

Considerînd ilegală încheierea în cauză, la 16.10.2015, avocatul Dobre Lilia în interesele Mariei Companieț a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului și anularea încheierii Curții de Apel Chișinău din 09.06.2015.

În motivarea recursului recurenta a invocat ilegalitatea încheierii contestate, menționînd că, actul care atestă decesul unei persoane este certificatul de deces și nicidecum un certificat medical.

La fel a indicat că certificatul medical constatator al decesului nr. 80 din 02.06.2015, nu este autentificat conform cerințelor legale, precum și nu are nici o șampilă a organului abilitat pe el, ceea ce trezește dubii asupra autenticității acestuia.

Potrivit art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

În același timp, potrivit practicii judiciare a Curții Supreme de Justiție (hotărîrea Plenului CSJ nr. 5 din 11.11.2013 privind procedura de judecare a cauzelor civile în ordine de recurs), intervalul de timp stabilit de lege în cadrul căruia părțile sunt în drept să declare recurs este de 15 zile din momentul pronunțării încheierii sau primirii încheierii integrale.

După cum rezultă din materialele dosarului, Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea recurată la 09.06.2015 în lipsa părților (f.d. 128), iar date despre expedierea copiei încheierii participanților la proces la materialele cauzei lipsesc.

Cererea de recurs a fost depusă de către avocatul Dobre Lilia în interesele Mariei Companieț la 16.10.2015 (f.d. 137), menționînd că cu încheierea recurată a făcut cunoștință la 01.10.2015.

Mai mult ca atît, potrivit art. 263 alin. (2) CPC, recursul se poate declara, atît cît durează suspendarea procesului, împotriva încheierii prin care s-a dispus suspendarea, precum și împotriva încheierii prin care s-a respins cererea de repunere pe rol a pricinii.

Prin urmare, Colegiul conchide că cererea de recurs este depusă în termen.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l respingă și să mențină încheierea.

Încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor referitoare la suspendarea procesului – motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

Potrivit prevederilor art. 260 alin. (1) lit. a) CPC, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul decesului sau reorganizării părții în proces ori a intervenientului principal dacă raportul juridic litigios permite succesiunea în drepturi.

În conformitate cu prevederile art. 262 lit. a) CPC, procesul se suspendă pînă la determinarea succesorului în drepturi al persoanei ieșite din proces sau pînă la numirea tutorelui sau curatorului persoanei incapabile sau lipsite de capacitatea de exercițiu – în cazurile prevăzute la art.260 lit.a) și b).

Pornind de la prevederile normelor legale evocate supra, Colegiul reține că instanța de judecată este obligată să suspende procesul, în cazul cumulării a două condiții – decesul părții în proces și raportul juridic litigios să permită succesiunea în drepturi.

La caz, instanța de recurs constată că aceste două condiții au fost întrunite, respectiv, instanța de apel corect a dispus suspendarea procesului pînă la determinarea succesorului în drepturi al persoanei decedate.

Or, raportul juridic litigios, în speță hotărîrea Comisiei municipale pentru privatizarea fondului de locuințe și contractul de vânzare-cumpărare, permit succesiunea în drepturi.

Referitor la probarea decesului reclamantei-apelante Chisnenco Svetlana, instanța de recurs conchide că copia certificatului medical constatator al decesului, în forma în care a fost prezentată, este suficient pentru stabilirea împrejurărilor invocate.

În acest sens, Colegiul conchide că legiuitorul nu a condiționat modalitatea de probare a survenirii circumstanțelor invocate, în speță a decesului, ci doar a stabilit acest fapt ca temei de suspendare a procesului civil.

Mai mult ca atît, stabilirea anumitor circumstanțe a fost lăsată la discreția instanței de judecată, în dependență de aprecierea suportului probator prezentat în sprijinul celor invocate.

Anume din aceste motive, Colegiul conchide că prezentarea copiei certificatului medical constatator al decesului, chiar și neautentificată și fără aplicarea sigiliului organului abilitat, oricum probează decesul persoanei, deoarece este actul primar întocmit la survenirea acestei situații.

În același timp, referitor la afirmația recurente cum că actul care atestă decesul unei persoane este certificatul de deces și nicidecum un certificat medical, Colegiul o apreciază ca fiind lipsită de consistență. Or, ambele certificate probează decesul, doar că sunt eliberate de organe diferite, iar cel primar este actul eliberat de organele medicale, care și constată starea de deces a unei persoane, ulterior în baza lui fiind întocmit și certificatul de deces de către organele stării civile.

Din aceste considerente și avînd în vedere momentul decesului (02.06.2015) în raport cu data ședinței de judecată (09.06.2015), precum și faptul că certificatul de deces se eliberează în baza certificatului medical constatator al decesului, instanța de recurs consideră că la 08.06.2015 era puțin probabil perfectarea și prezentarea certificatului de deces.

În această ordine de idei, Colegiul apreciază critic afirmația recurente cum că instanța de apel tergiversează ilegal examinarea pricinii, deoarece suspendarea examinării cauzei în cazul decesului părții, este o obligație a instanței de judecată.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată netemeinicia motivelor invocate de către recurentă în cererea de recurs.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de avocatul Dobre Lilia în interesele Mariei Companieț.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2015, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Chisnenco Svetlana împotriva Direcției Generale Economie, Reforme și Relații Patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău, Primăriei și Consiliului mun. Chișinău, Mariei Companieț și ÎS „Cadastru” privind anularea actului administrativ, declararea nulității actului juridic, radierea din Registrul bunurilor imobile a înscrierii dreptului de proprietate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecători

Dumitru Mardari

Iuliana Oprea